

עין משפט
גַר מִצוּחַ
הוא

גד א מיי פייג מהל' מטמא' משכב ומושכ הלכה ה:
א ב
הכל במי' פייג מהל' צבות הטומאות מהלכה א עד הלכה ז ומהל' יח עד הל' טו:

מוסף רש"י

מאי שנא רישא ומאי שנא סיפא. הא קא חוו להו דנגע, דקמני טעונין טהרות, והני לאו חביות מינהו שיהי סתומות (ע"ז סט). במטהר חמריו. שהטבילן ומנען טהור (שם). על מגע חבירו. הפוגע בו בדרך ולא נטהר לכך (שם). אי הכי רישא נמי. כיון שהפליג איכא למימש הכי (שם). בבא להם דרך עקלתון. כשנעל הבית יכול לנא דרך עקלתון דמיתת השתא אחי (שם).

הדרן עלך אין דורשין הכלי מצרף מה שבתוכו. עריכה ארוכה ובה אוכלין קודם שיתבטלן ואוכלין קודם מכתן ואין טוענין זה בזה ונגע טמא צאולטין שבראש אחד וצכלי לא נגע ואוכל אין טטמא כלי אטלו דהרנן, ואטלו הכי האולטין ששני ראשיה טמאים שכלי מנרפן (פסחים יט.). אף: שאם נגע טבול יום במקלחו פסל את סולו (מנחות כד.).

רבינו חננאל

ירמיה באומר שמרתיה מדבר המטמאה ולא שמרתיה מדבר הפוסלה ושי"מ דאיכא טיירותא לפילגא ואסתריינא מן הסל ומן המגריפה ובמעשה דשתי נשים שארגו בטורה ואמרו לא היה בלבנו לשמרה וטמאן ר' ישמאעל. פשוטות הן: הדרן עלך אין דורשין בעריות

חומר בקדש מבתרומה שמתבטלין כלים בתוך כלים לתרומה אבל לא

ב:

והתניא וכו'. אלמא אדם משמר מה שצד חצרו וצפ' בתרא דע"ז (דף סט.) פרש"י גבי מאי שנא רישא ומאי שנא סיפא דהא (א) חזי ליה דנגע דקמני טעונין טהרות והני לא בחציות מיירי שהיו סתומות אלא צאולטין מיירי בלא חציות אך קשה להר"ר

והתניא (א)הרי שהיו חמריו ופועליו טעונין טהרות אע"פ שהפליג מהן יותר ממיל טהרותיו טהורות ואם אמר להם לכו ואני אבוא אחריכם כיון שנתעלמו עיניו מהן טהורותיו טמאות מאי שנא רישא ומאי שנא סיפא א"ר יצחק נפחא רישא במטהר חמריו ופועליו לכך אי הכי סיפא נמי אין ע"ה מקפיד על מגע חבירו אי הכי רישא נמי בבא להם דרך עקלתון אי הכי סיפא נמי כיון דאמר להו לכו ואני אבוא אחריכם מיסמך סמכא דעתייהו:
הדרן עלך אין דורשין

חומר בקדש מבתרומה שמתבטלין כלים בתוך כלים לתרומה אבל לא לקדש אחריים ותוך ובית הצביטה בתרומה אבל לא בקדש הנושא את המדרס נושא את התרומה אבל לא את הקדש בגדי אוכלי תרומה מדרס לקדש לא כמדת הקדש מדת התרומה שבקדש מתיר ומנגב ומטביל ואח"כ קושר ובתרומה קושר ואח"כ מטביל כלים הנגמרים במהרה צריכין טבילה לקדש אבל לא לתרומה (ב)הכלי מצרף מה שבתוכו לקדש אבל לא לתרומה הרביעי בקדש פסול והשלישי בתרומה ובתרומה אם נטמאת אחת מידיה חבירתה טהורה ובקדש מטביל שתיהן שהיד מטמא את חבירתה בקדש אבל לא בתרומה אוכלין אוכלים נגובין בידים מסואבות בתרומה אבל לא בקדש האונן

דהוי כמו וליטעמין כלומר אדמוכחת מרישא דאדם משמר תיקשי לסיפא והיינו מאי שנא רישא ומאי שנא סיפא דאי אדם משמר סיפא אמאי לא אלא במטהר לכך:

בבא להם דרך עקלתון. ואפ"ה צענין שיטהרם לכך כדי שיהו מרתמים ליגע בו (א) ואי לאו הכי לא מירתיה הואיל ומוסרין להם הטהרות ומחזיקים עמלם כטהורים ואפי' מזהירין אותן שלא ליגע סברי דלא קפדי אהך אצל גנכרי כגי בדרך עקלתון לחוד דלעולם יודע הוא שמקפיד על מגעו ומרתם:

הדרן עלך אין דורשין

חומר בקדש. י"א מעלות חשיב לרצא ולרצי אילא י' מעלות והיא קשה להר"ר אלחנן ליתמי ההיא דלעיל (דף יח:) נוטלין ידים לחולין ולתרומה ולקדש מטבילין טבל והוחזק לתרומה לא

הוחזק לקדש וגרסה למורי דלא קא חשיב במתני' אלא היכא דאיכא דררא דטומאה קאת ואפי' צבתרייתא נמי אצל הך ליכא כלל דררא דטומאה (א) והכי נמי צפ"ק דנדה (דף א.) לא חשיב מעת לעת שצנדה משום דליכא דררא דטומאה ובגדי אוכלי תרומה מדרס לקדש איכא דררא דטומאה אף דאורייתא שמה ישצה עליהן אשתו נדה: **הנושא** את המדרס. מנעל של זכ נושא את התרומה (א) וצלנד שלא יגע זה רק נושא את החצית וכי תניא תצורת כהנים הנושא את המדרס מטמא שנים ופוסל אחד פי' מטמא שנים ופוסל אחד דהוא אב הטומאה ועושה ראשון ושני צחולין ופוסל בתרומה התם צנוגע זה ועל מה שפרש"י נושא מדרס שנושא את התרומה בחצית ואינו נוגע באיורה וקשה לפירושו דחשיב ליה להאי נושא אב הטומאה לטמא כלי כמו זכ וא"כ ליעמא האי חצית ותרומה שצתוכו בהיסט מי לא תניא משכב ומושכ צכף מאזנים ואוכלין ומשקין צכף שניה הכריע המשכב טימא האוכלין ועוד תניא צת"כ הנוגע צמשכבו יצבם בגדיו (ויקרא טו) אין לי אלא בגדים שהוא לצוש בגדים אחרים מנלן ת"ל (א) צגד בגדיו א"כ מה ת"ל בגדיו לפרט פי' לפרט אדם וכלי חרס אלמא דנושא המדרס לא יטמא כלי אפי' צעת נשאו את המדרס אלא וקאי אפי' יגע באיורה אין לחוש:

לא כמדת התרומה מדת הקדש. לפי שמפרש צו הרצה דינים צייניהם נקט האי לישנא: **הכלי מצרף** מה שבתוכו. הקשה הרצ רצי אפרים דצפ"ק דחולין (דף כד: ושם) דרשין מכל אשר בתוכו יטמא לימד על כלי חרס שאפי' מלא חרדל טמא ומנא ליה דטעמא הכי דלמא התם מטעמא דלירוף וסירך הר"י דלא מזינו לירוף לחולין (א):

כלים הנגמרים וכו'. אומר הר"ר אלחנן דלהכי נקט נגמרים ולא נעשים משום דאין רגילות לשומרם צטהרה בזמן עשייתן עד עת גומרם לפי שאין מקצלין טומאה עדיין אצל כי נגמרו שמקצלין טומאה גומנין לב (א) להן לשומרם צטהרה:

אין דורשין פרק שני חגיגה

חמריו ופועליו. עמי הארץ: **טעונין טהרות**. כגון יין בחציות של חרס והן אינן נוגעין בתוכן וכלי חרס אינו מיטמא מנגבו: **טהרסויו טהרות**. ואין מוששין שמה נגעו דכיון דלא הודיען שהוא מפליג כל שעתא סברי השתא אחי. אלמא אדם משמר מה שצד חצרו: **מאי שנא רישא ומאי שנא סיפא** לא גרסי' ליה. ואי גרסי' הכי פירושו ואי ס"ד אין אדם משמר מה שצד חצרו מאי שנא רישא מאי שנא סיפא: **א"ר יצחק צמטער חמריו ופועליו לכך**. לעולם אין אדם משמר מה שצד חצרו והני אין צריכין שימור דאי נמי נגעו לא איכיפת להו דכשהטבילין לכך עסקינן: **צנא לנן דרך עקלתון**. כשיכול לצווא להם פתאום דרך עקלתון שלא יצינו הלכך דחלי מיניה:

הדרן עלך אין דורשין

חומר בקדש מבתרומה כו'. שמתבטלים כלי בתוך כלי ששניהם (א) טמאים: **אצל לא לקדש**. צגמרא מפרש טעמא: **אחריים ותוך וצית הצביטה לתרומה**. כלי הראוי להשתמש בתוכו ומאחרוריו וצית צביטתו כל תשמיש ותשמיש שבו חשבו כלי צפני עלמנו לענין תרומה שאם נטמא זה לא נטמא זה ובטומאות דרבנן קאמר כדמפרש צגמ': **אצל לא לקדש**. שאם נטמא אחד מהן כולו טמא לקדש: **הנושא את המדרס**. מנעל של זכ: **נושא את התרומה**. בחצית (א) שאינו נוגע באיורה: **אצל לא אס הקדש**. צגמרא(א מפרש טעמא: **לא כמדת הקדש**. בחצית(א טבילותיו מדת התרומה: **שצקדש**. אס יש צגד טמא וצא להטבילו אס קשור הוא ממיר את קשרו משום דדמי לחציה: **ומנגב**. אס לח הוא מנגבו תחלה ואח"כ מטבילו וכל זה משום דדמי לחציה הוא: **וצתרומה**. אס רצא לקשרו קושר ואח"כ מטביל: **כלים הנגמרים צטהרה**. שמוהר צהן משצאו סמוך לגמרן שראויין לקבל טומאה: **צריכין טבילה לקדש**. וצגמרא(א מפרש טעמא: **הכלי מצרף את מה שבתוכו**. (א) אוכלים חתיכות הרצה צכלי אחד ונגע טמא צאחד מהן הכלי מנרפן להיות כולן חתיכה אחת ונטמאוו כולן: **אצל לא לתרומה**. אלא אותה שנגע זה הויא ראשון והנוגעת זה הויא שניה והנוגעת צשניה שלישית והשאר טהורות: **פסול**. ואינו פוסל עוד אחר: **אס נטמאת אחת מידיו**. צטומאה דרבנן שאינה מטמאה אלא ידים ולא את הגוף: **נגובין**. שהיו נגובין מימיהן שלא הוכשרו לטומאה מעולם: **צידים מסואבות**. שניות לתרומה דכיון דלא הוכשרה לא מיפסלא: **אצל לא לקדש**. צגמ"א מפרש טעמא:

האונן

דמיי לחציה הוא: **וצתרומה**. אס רצא לקשרו קושר ואח"כ מטביל: **כלים הנגמרים צטהרה**. שמוהר צהן משצאו סמוך לגמרן שראויין לקבל טומאה: **צריכין טבילה לקדש**. וצגמרא(א מפרש טעמא: **הכלי מצרף את מה שבתוכו**. (א) אוכלים חתיכות הרצה צכלי אחד ונגע טמא צאחד מהן הכלי מנרפן להיות כולן חתיכה אחת ונטמאוו כולן: **אצל לא לתרומה**. אלא אותה שנגע זה הויא ראשון והנוגעת זה הויא שניה והנוגעת צשניה שלישית והשאר טהורות: **פסול**. ואינו פוסל עוד אחר: **אס נטמאת אחת מידיו**. צטומאה דרבנן שאינה מטמאה אלא ידים ולא את הגוף: **נגובין**. שהיו נגובין מימיהן שלא הוכשרו לטומאה מעולם: **צידים מסואבות**. שניות לתרומה דכיון דלא הוכשרה לא מיפסלא: **אצל לא לקדש**. צגמ"א מפרש טעמא:

האונן

כלים הנגמרים וכו'. אומר הר"ר אלחנן דלהכי נקט נגמרים ולא נעשים משום דאין רגילות לשומרם צטהרה בזמן עשייתן עד עת גומרם לפי שאין מקצלין טומאה עדיין אצל כי נגמרו שמקצלין טומאה גומנין לב (א) להן לשומרם צטהרה:

האונן

מסורת הש"ם

(א) [מוספתא דטהרות פ"ו] ע"ז סט. ע"ש, (ב) פסחים יט. [מנחות כד:], (ג) [לקמן כב:], (ד) [לקמן כג:], (ה) [לקמן כד:], (ו) [ועי' מוספות חולין כד: ד"ה המורה]

הגהות הב"ח

(א) תוב' ד"ה והתניא וכו' ומאי שנא סיפא דהא קא חוו להו דנגעו דקמני: (ב) בא"ד לא יטמאו צהעלמת עין אלא בבדי שישתרום ויסתום ויגורב בדתנן בפי' בתרא דמסכת ע"ז ועוד לא היה לוקן לאוקמי בפרק בתרא דמסכת ע"ז רישא צמטער וכו' משום שטיא דשני ליה אין אדם משמר כי' אוקמה גס התם במסכת ע"ז וכו' כי פריך מ"ש רישא משום אין אדם משמר מה שצד חצירו כי' בלאו הכי תיקשי ליה ליחוש שמה יגעו בהם וכו' שמה צנעוו וכן: (ג) ד"ה צנא וכו' דאי לאו הכי: (ד) רש"י ד"ה חומר וכו' ששניהם טמאין. י"צ עי' צדף כ"ב צמ"ש התוס' צד"ה מאי איכא: (ה) ד"ה טמא את התרומה חצית של חרס שאינו טוגע: (ו) ד"ה הכלי מצרף את מה שבתוכו חתיכות אוכלין הרצה: (ז) תוב' ד"ה חומר וכו' ליכא כלל דררא דטומאה והכי נמי לא חשיב מעת לעת שצנדה משום דליכא דררא דטומאה צכלל כדאמרין בפרק קמא דנדה ובגדי אוכלי תרומה: (ח) ד"ה הטשא וכו' את התרומה בבלי חרס וצלנד שלא יגע זה וכו' את התרומה חצית של חרס ואינו טוגע באיורה קשה לפירושו דכיון דחשיב ליה וכו' לטמא כלי חרס כמו זכ אס כן: (ט) בא"ד צגדים אחרים מנלן תלמוד לומר טמא אס כן מה ת"ל צגדיו פרט לאדם וכלי וכו' לא יטמא כלי חרס אפילו ככ"ל ומיכת לפרט פי' נמחק: (י) ד"ה כלים וכו' טמנין לב עליהן לשומרין: